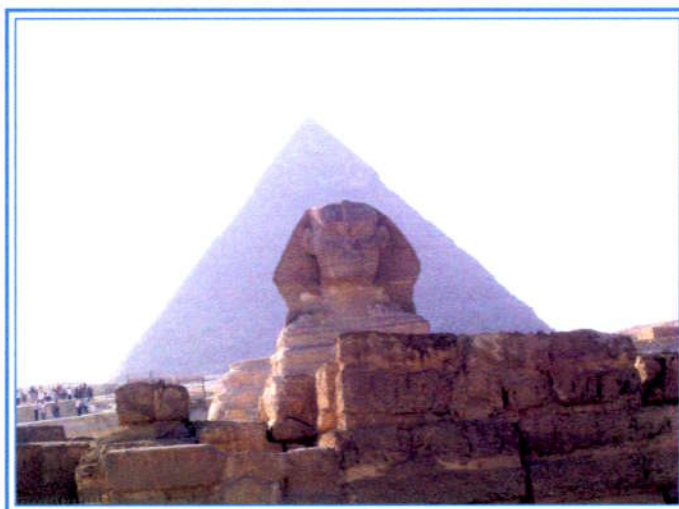

Tina Ščuka

Po stopinjah tete Lidije na Rue El Haras

Kairo, 23. februar 2006

Smo v starem taksiju na poti iz Gize v kairski Garden City. Za nami je nepozaben dan, ki se že preveša v večer. Danes so se mi uresničile sanje, ki segajo v mojem spominu v dneve mojega ranega otroštva, ko sem od tete prvič slišala za Egipt, in v šolske dni pri urah zgodovine, ko sem vpijala zgodbe o nepozabnih tisočletnih spomenikih, o tihem, prostranem in radodarnem Nilu, o očarljivem in eksotičnem Kairu z luksuznimi četrtmi evropskega videza, z nepreglednim številom mošej, arabskih tržnic, ki jim kraljuje na videz kaotičen, a očarljiv Khan Al-Khalili, ki slovi kot največji afriški bazar in kjer najdeš vse, kar ti srce poželi in še več, o Mestu mrtvih, o njegovih prebivalcih in še in še...

Slika 1: Sfinga s piramido v Gizi

Piramide. Mogočnejše so, kot sem si kdajkoli slikala in predstavljal v svoji domišljiji. Težko je opisati čustva, ki te navdajajo, ko jih ugledaš že visoko na nebu. Letalo pred pristankom naredi eden, včasih dva krožna leta nad njimi. Ko pa se jim na kopnem že od daleč približuješ vsem obsijanem v bleščeči zlati svetlobi zahajajočega sonca, se ti nehote utrne misel o neznatnosti modernega človeka in njegovega stavbarstva in veličini davnih snovalcev in graditeljev teh kolosov. Toliko lepega je že bilo povedanega in napisanega o njih, da se mi zdi, da bi z besedami oskrunila veličastnost in nedoumljivo skrivnostnost teh krajev.

Ravnokar smo v Gizi zaključili z ogledom dolinskega templja in nepozabne sfinge. Redovnica sestra Kristina Bajc iz Vipave, ki danes vodi Zavod šolskih sester na Rue El Haras še ne ve, da prihajamo k njej. Zaman sem poizkušala najaviti naš obisk. Mobilni telefon je tokrat odpovedal, kot se rado zgodi v takšnih slučajih.

Vodiča Muhameda zaprosim, da mi ustavi taksi in se pogodi za ugodno ceno. In že se poženemo po dolgi in prometni aveniji proti centru prestolnice. Oglušujoče hupanje, na videz zmeden prometni vrvež, vratolomno prehitevanje, kepa v grlu, da smo vsi brez besed – tudi Marjan, Sonja in Larisa, ki so se mi rade volje pridružili. Kočljivo nevarnih prometnih situacij je nič koliko. Šele ob vožnji vzdolž Nila in čezenj ob pogledu na mogočno reko, na očarljivo afriško metropolo, ki leži ob njej, se umirimo. Tesnoba popusti. Zdaj poizkušam dopovedati taksistu, kam smo namenjeni. Žal govori samo arabsko in tujih jezikov ne razume. Pod nos mu molim zemljevid Kaira in mu s prstom kažem, kje je ta prestižni del mesta, kjer so tuja veleposlaništva. Ne, zemljevida ne zna brati in tudi tega dela Kaira ne pozna. Na srečo nas pusti na nekem križišču nedaleč od Rue el Haras. Prijazni Egipčani nam kažejo pot.

Slovenski zavod domuje v sijajni čisto beli palači na lepi široki polkrožni ulici. Srce mi močno bije, ko se mu približujemo z južne strani. Podoba iz stare Lidijine razglednice v meni še vedno živi in takoj ga prepoznam, čeprav se sramežljivo skriva v zavetju visokih palm in drugih eksotičnih dreves in grmov. Stavbo krasí brezhíбно vzdrževana kamnita fasada, razkošno zasajen in lepo vzdrževan park, ki izdaja njen nekdanji sijaj in razkošje. Ni več na samem, kot na stari razglednici iz leta 1949. Zdaj je to tiha ulica strjeno grajenih visokih palač in star dvorec se počuti zelo utesnjen v tej soseski, ki je še vedno ugledna. Nekdanjega luksuza in čistoče žal ni več zaznati, iz stranskih ulic se plazi zanikrnost in vendar je tu veliko lepše kot v drugih mestnih četrtih.

Slika 2: Danes na Rue el Haras 9 v Kairu

Pozvonim na vrtnih vratih in oglasi se sestra Kristina. Dobrodošlico nam izrečejo še sestra Margherita, redovnica iz Zgornjega Egipta. Le-ta nas pozdravi v lepi slovenščini z rahlim hrvaškim naglasom. Kakšno presenečenje je to za nas vse! Potem je tu še stara suhljata invalidna Egipčanka, ki živi že od ranega otroštva pri njih in pomaga v kuhinji in pri drugih enostavnih hišnih opravilih, in Hasan, vrtnar in vzdrževalec, ter tri mlada dekleta zaposlena v zavodu.

Sestra Kristina nas prijazno povabi v lepo notranjost skozi prostrano avlo, kjer so se nekoč odvijala nedeljska družabna srečanja, predstave, koncerti in potem v dnevno sobo, kjer nas postrežejo s slatno hrustljivimi domačimi štraubami¹, dišečo kavo in vodo. Pripoveduje nam o zavodu, ki deluje kot socialna ustanova in o svojih predragih gojenkah, ki jih je trenutno šestinosemdeset. To so predvsem študentke naravoslovnih ved, medicine, stomatologije in farmacije iz Egipta, Sirije, Izraela Sudana in drugih sosednjih dežel. Večina prihajajo iz dobrih muslimanskih družin in študirajo na Ameriški univerzi in drugih izobraževalnih inštitucijah. Za bivanje se morajo prijavit vsaj eno leto vnaprej.

»Zelo živahne so, ko so skupaj.« Sestra pravi, da jih je treba razumeti, saj so mlade, a dekleta spoštujejo domsko disciplino.

Zdaj steče pogovor o mnogih slovenskih ženah in njihovih bolj ali manj trpkih življenjskih usodah, o Lidijini prijateljici Olgi, o Mariji Cvenk, ki je zdaj stara častitljivih sedemindevetdeset let in preživlja jesen svojega življenja pri princesi, kjer je bivala večji del svojega življenja. Nekaterim našim ženam na žalost ni bilo dano, da bi se mogle vrniti domov in so ostale na stara leta v

zavodu in sestra je večino pospremila na njihovi zadnji poti.

Vprašam jo, če lahko snemam najin pogovor, a mi prijazno odvrne: »Tega je bilo že dovolj.« In nadaljuje: »Mnoge žene so denarno podpirale cele družine in vendar so bile doma večno nerazumljene, številne celo osovražene.« Pove nam še žalostno zgodbo o mami, ki se je vrnila domov. Za dobrodošlico so ji dali na tla le blazino, golo, brez rjuh in odeje. Morala je spet v Egipt in kljub vsemu je svojim še kar naprej pošiljala denar, dokler je zmogla še kaj zaslužiti. Ko je umirala, je sestro Kristino prosila, naj sinu odnese nekaj zlatnine, ki ji je še ostala. Poln mržnje jo je zavrnil in sestra Kristina je njen dar odnesla ženini nečakinji. Tudi maminega prstana sin ni hotel obdržati.

Kakšne bolečine in globoke zamere so otroci nič kolikokrat gojili do teh nesrečnih mam, ki so jih puščale doma in odhajale za dovilje!

Slika 3: Na čaju pri s. Kristini Bajc

Kramljamo tudi o sestrinem nedavnem bivanju v domovini, o obisku slovenskih duhovnikov srebrno mašnikov, ki so na romanju po Egiptu in Bližnjem vzhodu s frančiškanom patrom Petrom Lavrihom.

Soseščina zavoda da je vsa muslimanska, nam pove. Ona se med njimi dobro in varno počuti. Radi jo imajo, saj naredijo v zavodu veliko dobrega za revne ljudi v soseski. Pelje nas tudi v kapelo v prvem nadstropju, ki jo še vedno krasi slika Brezjanske Marije, tako zelo draga teti Lidiji.

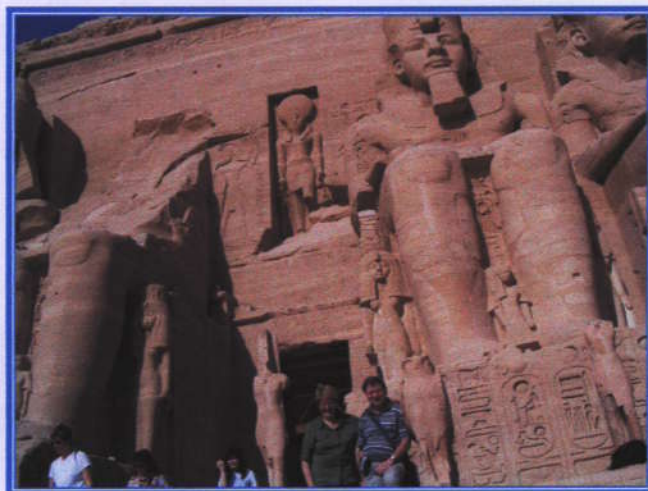
Ob toplem slovesu ne gre brez drobnih daril za Lidijo, za nas vse. Povprašam jo za bližnjo restavracijo, kjer bi povečerjali pred odhodom na dolgo pot .

Sestra nas pri priči velikodušno povabi na večerjo, kajti razen restavracije v bližnjem hotelu Hilton, ki ni za naš skromen žep, ni daleč naokrog nobenega primernege gostinskega lokala. Odhiti v kuhinjo in poskrbi, da nas mlada dekleta in sestra Margherita skrbno postrežejo z odlično ter obilno večerjo.

Hvaležni se poslovimo in se še malo sprehodimo skozi ugleden Garden City, mimo uličnim očem za visokimi zidovi skritih palač; kanadske, belgijske in britanske ambasade, mimo dvorca, kjer je nekoč služila Lidija. Da ima danes tam svoj sedež mali klinični center, nam je povedala sestra Kristina. Ves mestni predel je ponoči zastrt v temo in visoki pločniki predstavljajo za naključne sprehajalce veliko skoraj nepremostljivo oviro. Tako se verjetno izognejo nadležnemu parkiranju avtomobilov. Tesnobno je pohajkovati tod naokrog. Hoja v nočnih urah se mi ne zdi ravno priporočljiva, čeprav so v neposredni bližini veliki luksuzni hoteli, na levi Hyatt Grand Hotel, na desni Hilton, na drugi strani široke avenije pa teče mirno proti severu večni Nil. Na njem se zibljejo in režejo valove nešteta plovila in na vodni površini odsevajo tisočero luči. Vse te lučke in

osvetljena pročelja se razkošno zrcalijo in lomijo na širni rečni gladini in dajejo ponoči mestu poseben čar.

A zdaj moramo dalje na jug k mogočnim skrivnostnim templjem Karnaka in Luksorja, Teb in Doline kraljev, po veličastni in strahospoštovanja vredni reki vse do Asuana in Abu Simbla, po poti, ki jo je prepotovala tudi teta Lidija.

Slika 4: Pred templjem v Abu Simbel